

L'habitatge cooperatiu s'instal·la al Vallès: la rehabilitació d'una masia per lluitar contra l'especulació

Una desena de famílies, la majoria de la comarca, compren una masia de Castellar per implantar l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús

Algunes de les famílies que aniran a viure a la Masia de Can Carner | Juanma Peláez

¿No tendrás casa en tu puta vida?. Aquest va ser l'eslògan que el col·lectiu VdeVivienda va escollir per a una protesta arreu de l'Estat espanyol pel preu dels pisos. Era entre setembre i octubre de 2006 i demanava, també, que l'habitatge quedés ¿fora del mercat?. 13 anys després, es podria espolsar la pols de la pancarta i tornar-la a recuperar. L'accés a l'habitatge és la segona preocupació dels barcelonins (http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/wp-content/uploads/2019/06/r19016_Barometre_PostElectoral_Juny_Resum_V_1_0.pdf), segons el baròmetre semestral municipal de juny de 2019, i la vuitena dels catalans (http://ceo.gencat.cat/web/.content/30_estudis/03_publicacions/Anuaris/Anuari-2018.pdf), segons l'anuari de 2018 del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO). Una situació que ha provocat la irrupció d'alternatives per reivindicar un dret constitucional (<http://www.congreso.es/consti/constitucion/indice/sinopsis/sinopsis.jsp?art=47&tipo=2>).

Això, almenys ho estan intentant, 12 famílies de Terrassa, Sabadell, Cerdanyola, Ripollat, Barcelona i el Maresme amb la compra d'una masia a Castellar del Vallès, Can Carner (<https://cancarner.cat/>), sota el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. En aquest cas, però, l'originalitat del projecte, a diferència dels que predominen en l'actualitat, és que recau en una

masia i el sòl és privat. ¿Transformen un terreny privat en cooperatiu i això és un valor. Trencar amb el mercat especulatiu?, destaca Marta Mortés, una de les integrants d'aquest projecte i afegeix que també persegueix ¿crear una nova comunitat?.

Famílies del projecte d'habitatge cooperatiu, a les portes de la masia Foto: Juanma Peláez

Els integrants del projecte esperen entrar a viure a la masia el 2021 Foto: Juanma Peláez

En aquest sentit, Juan Benítez, una de les *alma mater* de la iniciativa i el veterà d'aquest grup de persones, diu que "volem recuperar com era abans. Em vaig criar així, com vivien les masies, que eren autosuficients". I sobretot subratlla amb "respecte per la naturalesa i rebaixar la petjada ecològica" que suposa la convivència de persones en un edifici. Això vol dir, com detalla Pilar Homs, una altra de les futures veïnes de Can Carner, "hi haurà rentadores comunes, quatre cuines comunitàries i distribuïdes". A més, assenyala que la restauració de la masia seguirà els mateixos paràmetres.

Pedagogia al municipi

L'habitatge cooperatiu al Vallès no és nou (<https://www.naciòdigital.cat/sabadell/noticia/23697/valles/comptara/amb/primera/promocio/habitatge/cooperatiu>), però sí a Castellar i per tal d'informar la població d'aquest projecte s'han organitzat xerrades i fins i tot "l'associació de veïns ens ha acollit bé i estic convençut que tindrem bona relació amb la ciutadania", assegura Benítez. L'alcalde de Castellar, Ignasi Giménez, celebra l'aposta d'aquest grup de persones a la vila i el consistori "estarà atent" a l'evolució i no descarta replicar el projecte per la problemàtica amb "la manca d'habitatge que hi ha", tot i que remarca que aquesta "no és l'única solució".

L'habitatge cooperatiu arriba a Castellar amb la restauració d'aquesta masia Foto: Juanma Peláez

De fet, la voluntat és que "traspassi els murs i beneficiï Castellar", comenta Homs. Un cop hi visquin, cap a finals de 2021, si es compleixen tots els calendaris, els tallers i activitats que es facin seran oberts, però tot està per definir i "hi ha moltes idees", apunta Homs. Benítez, per exemple, garanteix que es farà producció de verdures als terrenys de Can Cargol.

L'elecció del lloc no és casual, Fe Moya Santos-Olmo, una de les impulsores del grup, determina que arribava "engrescada" d'un altre projecte a Madrid i buscàvem "terrenys per aquesta zona". "La idea era trobar un ambient rural, tot i que és difícil a la comarca", expressa Mortés.

Les famílies, camí cap a la Masia de Can Carner Foto: Juanma Peláez

Contemplant el seu futur habitatge Foto: Juanma Peláez

Cal Cases, la llavor

Les cooperatives d'habitatge no són noves a Catalunya, hi ha experiències des del segle XX amb casos rellevants com, durant el franquisme, el de la Cooperativa Obrera de Viviendas (COV) del Prat de Llobregat (<https://www.cov-elprat.com/qui-som/ln10>) . Però ha estat el XXI quan han agafat força, la primera, en règim de cessió d'ús, va ser Cal Cases (https://calcases.info/?page_id=6) , nascuda el 2007 a Santa Maria d'Oló, al Moianès. Una trentena de persones viuen en un entorn rural. A partir d'aquí s'ha replicat, a Barcelona, la primera promoció va ser al carrer Princesa, 49 (<https://sostrecivic.coop/projectes/princesa49/>) , i on es va marcar l'inici de l'entrada de l'ajuntament de la capital catalana, és a dir, l'administració pública començava apostar per aquest model.

Precisament, el consistori barceloní és un dels que hi està destinant recursos, en els últims anys ha fet diversos concursos públics (https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/ca/noticia/en-marxa-el-concurs-public-per-adjudicar-set-solars-a-habitatges-cooperatius_432587) per adjudicar solars a projectes. En el darrer ple ordinari de l'anterior mandat, es van licitar set per construir més de 400 habitatges (<http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/wp-content/uploads/2019/05/190510-NdP-surten-a-licitació-solars-cohabitatge-DEF-VV.pdf>). A més, a la ciutat hi té La Borda (<https://www.naciódigital.cat/noticia/148075/edifici/fusta/mes/alt/estat/noves/maneres/viure/barcelona>) , un dels referents en aquesta aposta pública pel model. Tot i que la concentració està a Barcelona i als seus voltants, a Cardedeu està en marxa la primera experiència en sòl privat (<https://sostrecivic.coop/cal-pale-la-serreta-un-primer-any-intens-i-amb-molts-avancos/>) . I a Girona, a Sant Feliu de Guíxols, hi ha Walden XXI (<https://sostrecivic.coop/projectes/walden-xxi/>) , una iniciativa per a sèniors -edats compreses entre 50 i 70 anys-, un projecte similar a El Catllar (https://sostrecivic.coop/biblio/biblio_44.pdf) .

Can Carner, patrimoni català

Està datada del S. XIII i és un bé catalogat, en finca rústica, i comprèn un ús d'habitatge, agrícola i ramader. La parcel·la està formada per la casa pairal, casa dels masovers i zones annexes com ara antics estables, entre d'altres. La masia consta de tres plantes i està inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

Antigament era anomenada Casa Carner del Pla i un dels primers inquilins va ser el sacerdot del municipi, Guillem de Carner, que, segons consta a la fitxa, hi vivia el 1274.

Imatge d'arxiu de la Masia de Can Carner Foto: Generalitat